

П. Є. Житний,

доктор економічних наук

ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”

КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МЕТОДОЛОГІЇ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУЧАСНИХ ВИРОБНИЧО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Вступ. Інтеграція України в європейську і світову економіку потребує нового підходу у вітчизняній концепції бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту та трансформації їх змісту і цільової орієнтації до визначення шляхів досягнення поточних успіхів і стратегічної вигоди у майбутньому періоді. Саме інтеграція досягнень тактичних цілей і реалізація стратегічної мети потребують сучасних методів оцінки та прогнозування якості, конкурентоспроможності, ризиків, фінансової стійкості та економічної безпеки господарської діяльності. Проте процеси створення методологічного інструментарію оцінювання характерних для ринкових відносин подій, які впливають на фінансовий стан суб'єкта господарювання і повинні враховуватися у поточній діяльності та адекватно відображатися в бухгалтерському обліку, як зауважують фахівці, ще далекі від завершення [1, с.255]. Особливо це стосується якості та конкурентоспроможності продукції, ціноутворення, ризиків та економічної безпеки виробничо-економічної діяльності суб'єкта господарювання. За таких умов обліково-аналітичне забезпечення та аудит повинні набирати консалтингової основи, де визначальною є економічна вигода. У зв'язку з цим на перший план виступають дослідження, які стосуються розширення прав суб'єктів господарювання у вирішенні визначних проблем. Останні можуть бути реалізовані при формуванні облікової політики та розробці відповідної методики аудиту обґрунтованості застосування альтернативних облікових рішень для досягнення стратегічної вигоди і стійкого функціонування виробничо-економічної системи в умовах ринкових відносин.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Питання бухгалтерського обліку, контролю, економічного аналізу якості продукції та її конкурентоспроможності постійно перебуває у полі зору науковців України. Особистий внесок у їх висвітлення внесли В. Пархоменко [2] та ін. Менше дослідженими залишаються проблеми ризику та економічної безпеки. Значний внесок у дослідження цієї проблеми вносить Л. Гнилицька [3; 4]. Вона зазначає: „Підвищена увага суспільства до проблем економічної безпеки обумовлена посиленням загроз,

спричинених невизначеністю, що об'єктивно існує у будь-якому суспільстві, зростанням впливу людського чинника на економічні процеси та загостренням протиріч у стосунках між економічними суб'єктами, що проявляється у різних формах недобросовісної конкуренції та партнерства” [3, с. 41].

В сучасних дослідженнях простежується наближення обліково-аналітичного підходу до вирішення визначних проблем. Такий підхід, на нашу думку, слід вважати обґрунтованим, та він визначає актуальність подальшого дослідження.

Використання облікових та аналітичних складових в дослідженні сучасних економічних процесів дозволить дати подальший розвиток системному, синергетичному та інституціональному підходу, теорію яких, зокрема, досліджує провідний український вчений В. І. Ляшенко [12].

Мета статті – узагальнити досвід характерних для ринкових відносин подій та визначити першочергові для нашої країни шляхи розвитку методології обліково-аналітичного забезпечення сучасних виробничо-економічних відносин.

Виклад основного матеріалу. В умовах переходу до ринкових відносин змінюються пріоритети розвитку виробничо-економічних систем. На перший план виходять потреби щодо якості продукції, як пріоритетного фактору її конкурентоспроможності та такі категорії як ринкова ціна, ризик, економічна безпека. Характерно, що в ринкових умовах господарювання саме ці економічні категорії тісно пов'язані між собою і є основними функціональними складовими економічної безпеки виробничо-економічної системи.

Визначені проблеми розглянемо за такими напрямками:

1. Якість та конкурентоспроможність. Проблема якості для економіки нашої країни не є новою. Протягом зазначеного періоду існує система управління якістю (СУЯ), яка є способом отримання довгострокової та неупередженої інформації про діяльність СУЯ та фіксування ступеню її відповідності встановленим вимогам конкурентного середовища сучасної світової економіки.

Проте в Україні якості і конкурентоспроможності виробів у науковому плані, а також і на практиці

приділяється мало уваги. Методичні розробки з оцінки рівня якості виробів недостатньо адаптовані до економіки і ринкових відносин. Якість вимірюється тільки технічними показниками, а не грошовим еквівалентом. Вищенаведене обумовлює, як вважають фахівці, необхідність розробки концепції бухгалтерського обліку, контролю та економічного аналізу витрат на якість продукції. Висновки та рекомендації теоретичного та прикладного характеру, отримані в результаті вирішення даних проблем, забезпечують належний рівень визначення та управління витратами на якість продукції як об'єкта облікового відображення [2, с. 1].

Дослідженню рівня конкурентоспроможності підприємств присвячено мало вітчизняних розробок і їх зміст, в основному, зводиться до оцінки фінансового стану підприємств.

Метою подальших обліково-аналітичних досліджень повинно стати обґрунтування значимості облікової політики з точки зору управління якістю і розкриття методичного підходу щодо визначення окремих і узагальнених показників споживчої якості виробів, як основного критерію їх конкурентоспроможності.

Оскільки у ринкових умовах господарювання якість є одним з основних чинників підвищення конкурентоспроможності виробів і зростання ефективності підприємницької діяльності, то облікова політика повинна постійно реагувати на оцінку продукції з позиції її відповідальності вимогам ринку та економічної обґрунтованості якості продукції. Виконання цих вимог пов'язано з товарною політикою підприємства, яка є складовою перспективного планування розвитку виробництва, що базується на принципах ринкової економіки і включає:

- аналіз діючих ринків, на яких реалізується продукція підприємства;
- визначення життєвого циклу виробів;
- оцінку рівня конкурентоспроможності власного товару і аналогічного товару конкурентів;
- визначення умов переходу на випуск нової продукції і необхідність її державної та міжнародної сертифікації;
- прогнозування попиту і пропозиції на нову продукцію та можливих змін податкової політики;
- визначення економічно оптимальної якості продукції.

Постійне підвищення якості продукції є одним із головних принципів товарної політики.

Якість як фактор конкурентоспроможності впливає не тільки на економічне положення виробничої системи, але і поширюється на всю національну економіку. Вона сприяє раціональному використан-

ню усіх видів ресурсів, підвищенню долі експорту готової продукції і надходженню валютних коштів, зростанню добробуту населення і зміцненню довіри до вітчизняних виробів.

2. Життєвий цикл (ЖЦ) виробничої системи та стадії ЖЦ виробу.

Сьогодні, коли конкурентоспроможність промислового підприємства перебуває не стільки в оптимізації витрат, скільки в правильно обраній стратегії управління, що враховує життєвий цикл підприємства, зростає роль методів управління орієнтованих на облік стадії життєвого циклу підприємства та його виробів.

Кожна управлінська структура функціонує в певному періоді життєвого циклу підприємницької діяльності. Життєвий цикл підприємницької діяльності – це сукупність етапів підприємницької діяльності, які послідовно змінюють один одного, кожен з яких характеризується особливою формою організаційного механізму. Часовий підхід виступає інструментом до розгляду змін у підприємстві як керованої системи. Розбиваючи даний цикл на етапи, можна провести дослідження структури впливу організаційного механізму на керовану систему, а також характер змін в даній системі в результаті реакції на отриманий вплив.

Перший етап циклу є організаційним. На цьому етапі особливу роль відіграє організаційний механізм підприємницької діяльності. Змістом першого етапу є розробка установчих документів, заснованих на законах держави і прийнятих нормативних актах. На даному етапі також розробляється організаційна структура управління підприємством, вирішуються питання організації виробництва. Особливу важливість має оптимальний вибір параметрів виробничого процесу, використання новітніх інженерних розробок. Організаційна та технічна підготовка на даному етапі багато в чому визначає ефективність функціонування виробництва на наступному етапі життєвого циклу підприємницької діяльності. При цьому необхідно забезпечити зниження до мінімуму тимчасових рамок першого етапу, щоб забезпечити своєчасний випуск продукції, що відповідає потребам ринку. Фінансові та промислові структури, проводячи маркетингові дослідження, оцінюють економічний стан фірми і динаміку її розвитку, що базується на інвестиційній активності. Це дозволяє в умовах конкуренції утримати свій сегмент ринку та неминує знаходити точки зіткнення в спільних проектах. Процес може йти зсередини, шляхом викупу фінансовими структурами ряду промислових фірм, діяльність яких має перспективну спрямованість, але з ряду причин перебувають на межі банкрутства. Мову можна вести

також про участь у банківській структурі у якості акціонерів, що проводить політику диверсифікації на ринку фінансово-промислового капіталу. Імпульс діалектичної активності може виходити від одного або групи промислових підприємств, що мають доцільну можливість створення власного фінансового інституту. Важливою проблемою є економічна обґрунтованість вищеписаних процесів. Йдеться про кількісні та якісні характеристики системи, що об'єднує ряд комерційних, промислових і фінансових структур. Кінцевим підсумком організаційного етапу об'єднання фінансово-промислового капіталу є завершена за своїми пропорціями керована система, що включає точну кількість структур кожного виду з чітко відведеною роллю і гарантованою прибутковістю, що дозволяє оптимізувати загальні господарські результати діяльності.

Другий етап життєвого циклу підприємницької діяльності промислового підприємства починається, коли підприємство випускає першу продукцію, починає надавати спектр послуг і отримує перший дохід. На цьому етапі на керовану систему починає впливати механізм економічних взаємозв'язків. Він охоплює питання розподілу прибутку, оплати праці. Організаційний механізм на другому етапі виробляє систему управління відносинами, взаємодією всередині системи фінансових, промислових і комерційних структур. Це можуть бути підприємства – партнери, банки, державні структури.

Третій етап умовно можна назвати „коригувальним”. Він не має чіткої межі з другим етапом і характеризується зниженням рівня доходів. На даному етапі з'являється необхідність реалізації нововведень і відповідного впливу на керовану систему шляхом зміни організаційних структур управління, вдосконалення виробничого процесу, номенклатури продукції, вирішення питань придбання та впровадження ноу-хау. На третьому етапі об'єктивно вирішується питання про подальше функціонування тієї чи іншої управлінської структури, її закриття або створення нової. Це пояснюється тим, що в процесі існування вже в наступному плановому періоді через моральне і фізичне старіння устаткування, матеріальних активів, зміни потреб ринку промислових товарів і банківських послуг відбувається зниження прибутковості. Необхідна санація, що еквівалентно підвищенню витратної частини та розробці спеціального режиму санації, на першому етапі якого, як показують дослідження аналогічних заходів на базі деяких банківських систем України, значного приросту господарських результатів не приносить. Інший шлях – створення принципово нової управлінської структури. Це може бути нове дочірне

підприємство, філія фінансового інституту або нова комерційна фірма.

Механізм управлінської поведінки в цих умовах дуже добре розкривається в трудах вітчизняних вчених В. І. Ляшенка, С. В. Ляшенка, А. І. Землянкін тощо [13; 14], які пов'язані з розвитком наукових парків, елементів інфраструктури інноваційного підприємництва та проблемами інвестування капіталу.

Важливо своєчасно визначити, коли другий етап змінюється третім. Це дозволить вирішити економічні проблеми без різкого зниження фінансових результатів. Порядок визначення настання третього етапу можна представити таким чином. Дослідження починається з завдання деякого проміжку часу, протягом якого буде проводитися облік одержуваного підприємством доходу. Величина індивідуальна для кожного підприємства і залежить від багатьох факторів. Якщо середня величина доходу за обраний проміжок часу менше деякого заданого мінімального значення, то і настав третій етап життєвого циклу підприємницької діяльності.

Аналогічно визначається початок четвертого етапу, який можна умовно назвати „кризовим”. Кризовий етап життєвого циклу може прийти відразу на зміну другому етапу. „Коригуючий” же третій етап при своєчасному і правильному впливі на керовану систему може знову перейти в другий етап.

Четвертий етап характеризується як „кризовий”, оскільки вимагає глобальних змін у керованій системі. На цьому етапі можлива докорінна реконструкція виробництва, налагодження випуску інших видів продукції, що, в свою чергу, веде до зміни в структурі управління. На цьому етапі можлива зміна форми власності, що діє в рамках досліджуваного підприємства. Зарубіжний досвід показує, що другий етап від четвертого відокремлюють 5 – 7 років. У разі успішного проведення всіх зазначених заходів відбувається наступ умовного п'ятого етапу, за своїми характеристиками аналогічного другому. Тоді четвертий етап надалі виступатиме як перший.

На всіх етапах життєвого циклу діють відповідні аналітичні процедури. Система контролінгу, за допомогою інформації управлінського обліку, здійснює контроль витрат та виявляє причини відхилень від планових показників.

Адаптаційний механізм, який застосовується до підприємства, що знаходиться в „кризовому” етапі життєвого циклу підприємницької діяльності може виступати як складова частина не тільки державної стратегії послідовної зміни форм власності, а й зміни власників як всередині держави, так і за її межами, що викликає зміни в обліковій політиці у відповідності міжнародним або національним стандартам обліку.

Якщо взяти до уваги, що виробництво загалом розвивається за тією ж моделлю що і вироби, то життєвий цикл виробничої, а разом з тим і фінансово-промислової системи, багато в чому залежить від конкурентоспроможності продукції (робіт, послуг).

Як показали проведені нами раніше дослідження [9], наукова та практична актуальність вирішення цієї проблеми обумовлена тим, що процеси створення, виробництва та використання виробів потребують значних витрат, обсяги яких залежать від взаємодії різноспрямованих факторів. На кожній стадії ЖЦ виробу можлива свобода дій щодо обрання напрямів послаблення негативних та посилення впливу позитивних факторів на досягнення поставлених цілей.

Відстеження і підтримка пріоритетних напрямів розвитку виробництва, визначення цін, джерел фінансування, вибір варіантів стратегічного розвитку виробничої системи та раціонального використання виробничих ресурсів – всі ці управлінські рішення пов'язані з поняттям „облікова політика” та аудиторською формою контролю.

Це свідчить про те, що облікову політику слід формувати не загалом, а з урахуванням особливостей окремих стадій ЖЦ товару. Такий підхід є доцільним тому, що кожна стадія ринкового періоду ЖЦ виробу має тільки їй притаманні ознаки і події. Ці події можуть мати місце альтернативних рішень та маневрувати витратами, їм можна дати якісні та кількісні оцінки, які впливають на результати господарської діяльності, підлягають обліку та відображенню у фінансовій звітності.

3. Цінова політика. Одним з найважливіших інструментів ринкового економічного механізму є ціна. Вона безпосередньо впливає на виробництво, розподіл, обмін і споживання. Виконує функцію індикатора ринкових відносин, чітко і миттєво реагує на зміни, які відбуваються під впливом політичних, технічних, організаційних, соціально-економічних та інших факторів. Цінова політика підприємства в умовах ринкових відносин тісно пов'язана з його цілями у сфері комерційної діяльності. Вона може стимулювати розвиток технічного прогресу та виробничої системи загалом, або навпаки – привести до її занепаду. Слід зауважити наступне: „Технический прогресс. Возникает, как только становится возможным при данных ценах на факторы производства произвести данный уровень выпуска при более низких издержках. Обеспечивает рост производительности” [5, с. 779]. Все залежить від уміння суб'єктів господарювання використовувати позитивні функції ціни та процесу ціноутворення конкурентної спроможності продукції.

Ігнорування такого підходу є однією з причин необґрунтованого перекладу економічних негараздів,

які відбуваються в нашій країні, на зростання зовнішніх цін. Під прикриттям таким гаслом виробники для досягнення бажаного прибутку постійно намагаються підвищувати ціни на свою продукцію, а не займаються пошуком резервів зниження собівартості виробів, підвищення їх якості, конкурентоспроможності, що є одним із джерел зростання обсягів виробництва та вирішення економічних проблем підприємства. В умовах зростання цін без урахування конкурентоспроможності товару і попиту на нього, може виникнути ситуація, коли приріст цін не забезпечить покриття тих витрат, які виникають при скороченні обсягів реалізації. Як наслідок тимчасовий прибуток від реалізації товару за старими цінами може бути вищим від прибутку від реалізації його за новою ціною, коли остання визначена без урахування зазначених вище чинників „Фирме следует осуществлять свою деятельность в долгосрочном периоде только в том случае, если цена выше или равна долгосрочным средним издержкам” [5, с. 167].

Для забезпечення і підвищення рівня конкурентоспроможності виробництва необхідно, щоб темпи підвищення якості продукції випереджували темпи зростання цін. Таким чином, аналіз і аудит цінової політики та системи належної організації обліку витрат, пов'язаних з ціноутворенням і визначених обліковою політикою, буде сприяти підвищенню рівня економічного управління підприємством.

4. Економічні ризики. Останнім часом науковці приділяють значну увагу проблемі управління економічними ризиками, які є об'єктивною реальністю у сучасних умовах господарювання. При розробці прогнозів ринкової трансформації економіки нашої країни фахівці враховували наступні ризики: структурні, інвестиційні, зовнішньоекономічні, валютні, інфляційні, фіскальні та політичні [6, с. 671 – 672].

В умовах виробничих систем економісти виділяють можливість виникнення негативного впливу ризиків на фінансові результати на трьох рівнях: операційному, інвестиційному та фінансовому [1, с. 25].

Знати про можливе виникнення ризику необхідно, але не досить. Важливо установити, як впливає на результати діяльності конкретний вид ризику і які будуть наслідки ризику, причому спочатку потрібно оцінити імовірність того, що певна подія відбудеться, а потім – як вона вплине на економічне становище підприємства.

Відомо, що бізнес завжди супроводжується високими ризиками, особливо це стосується досить специфічної і відносно нової сфери підприємницької діяльності – комерційних банків та страхових компаній. Проблема пов'язана з відсутністю в нашій

країні стабільної законодавчої бази, досвіду роботи фінансово-кредитного механізму в умовах ринкового середовища, не сформованістю ринку капіталу та багатьма іншими чинниками. Так наприклад, на ризику, обумовлені зовнішніми факторами непрямої дії (політична нестабільність у світі та державі, інфляційні процеси) дуже суттєво реагує банківська система. Дія зовнішніх факторів може призвести до погіршення ліквідності й платоспроможності банківських установ. Відтік клієнтських коштів впливає на зниження ресурсної бази банку, що призводить до зростання собівартості залучених коштів і зниження рівня прибутковості. Негативний вплив зовнішніх факторів на діяльність клієнтів банку підвищує ризик неповернення кредитів, зумовлює зростання обсягів страхових резервів, що також знижує банківський прибуток та підвищує соціальну напруженість в країні.

Питання узагальнення класифікації ризиків та розгляд їх через призму управління сучасними соціально-економічними і фінансовими проблемами у сфері господарювання є досить актуальними, окремі із них нами досліджені у роботі [7; 8; 9].

Важливо розглядати систему оцінки ризику за міжнародними стандартами, зокрема, ISO, Basel II та Basel III, які активно застосовуються провідними фінансовими установами на світовому ринку капіталу.

5. Економічна безпека. Економічна безпека практично визначається здатністю суб'єктів господарювання вміло забезпечити конкурентну стійкість та економічну стійкість виробничої системи. В умовах ринкових відносин однією із головних складових економічної безпеки є фінансова стійкість підприємства. Ми згодні з фахівцями [4; 11], які вважають, що саме такий підхід повинен бути покладений в основу розробки методології обліково-аналітичного забезпечення підтримки безпечного функціонування підприємства в умовах нестійкого зовнішнього середовища та існування ризиків і небезпек у його внутрішніх бізнес-процесах. За таких умов особливого значення набуває бухгалтерський облік, аналіз та аудит інформації, отриманої в системі «директ-костинг», одним із основних показників якої є критичний обсяг виробництва (реалізації). Він дає змогу контролювати постійні і змінні витрати, ціну і поріг рентабельності (точку беззбитковості), маржинальний дохід, маржу безпеки, яка характеризує можливість падіння обсягу реалізації, коли рівень рентабельності буде дорівнювати нулю, індекс безпеки – такий відсоток зниження обсягу реалізації, після якого підприємство вступить в зону збитків тощо.

Економічна безпека виробничої сфери багато в чому залежить від рівня можливого ризику прийнятих

рішень. Особливо ця проблема стосується фінансових структур. Імовірність роботи без ризику надзвичайно мала. Тому керівництву необхідно постійно контролювати зону допустимого ризику, тобто зону, де величина можливих витрат від прийняття того чи іншого рішення не перевищує величини прогнозного прибутку.

Дуже актуальними є питання державного регулювання системи економічної безпеки промислових, фінансових та банківських установ. З цього приводу важливою є інформаційна прозорість та зрозумілість діяльності суб'єктів господарювання для держави, представленої НБУ, Нацкомфінпослуг тощо та для економічних агентів. Доповнення теорії транспарентності обліковими механізмами дозволить вивести алгоритми вирішення проблеми інформаційної та фінансової безпеки на новий якісний рівень.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Вирішення розглянутих проблем, на нашу думку, потребує подальшого розвитку методології обліково-аналітичного забезпечення сучасних виробничо-економічних відносин. Оскільки розглянуті проблеми не є стандартними, то вони повинні враховуватися при формуванні облікової політики для кожної виробничо-економічної системи окремо і стати одним з найважливіших напрямів подальшого розвитку теоретичних та практичних положень облікового процесу, спрямованого на досягнення стратегічних вигід в умовах нестійкого ринкового середовища.

Література

1. **Яремко І. Й.** Економічні ризики: спроможність оцінки і проблематика облікової методології / І. Й. Яремко // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. – Луганськ, 2005. – № 2 (84), ч. 1. – С. 249 – 256.
2. **Пархоменко В. М.** Концепція розвитку бухгалтерського обліку, контролю та аналізу витрат на якість продукції: автореф. дис. д-ра екон. наук : 08.00.09 / В. М. Пархоменко; Житомир. держ. технол. ун-т. – Житомир, 2011. – 36 с.
3. **Гнилицька Л. Г.** Основи економічної безпеки підприємства / Л. Г. Гнилицька // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 7. – С. 41 – 48.
4. **Гнилицька Л. Г.** Теоретико-методологічний інструментарій формування системи забезпечення економічної безпеки підприємства / Л. Г. Гнилицька // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 9. – С. 37 – 45.
5. **Фишер С.** Экономика: Пер. с англ. со 2-го изд. / С. Фишер, Р. Дорнбуш, Р. Шмамнзи. – М. : Дело, 1997. – 864 с.
6. **Папанка А. А.** Развитие экономических отношений в среде преобразования промышленного региона /

А. А. Папаика, В. Г. Саенко, Г. В. Саенко. – Донецк : ДонГУЭТ им. М. Туган-Барановского. 2003. – 720 с.

7. **Житний П. Е.** Контроль лимитов банковских операций в системе управления устойчивостью коммерческих банков / П. Е. Житний // Региональные перспективы. – Кременчуг, 2001. – № 2 – 3 (15 – 16) – С. 190 – 191.

8. **Житний П. Є.** Особливості управління операційним ризиком в умовах комерційного банку / П. Є. Житний, В. Є. Житний // Вісник СНУ ім. В. Даля № 3 [133], ч. I. – Луганськ. – 2009. – С. 64 – 71.

9. **Житний П. Є.** Облікова політика в умовах розвитку фінансово-промислових систем: методологія та організація : монографія / П. Є. Житний ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. – Луганськ : СНУ ім. В. Даля, 2007. – 352 с.

10. **Калінеску Т. В.** Моніторинг податкових ризиків: навч. посібник / Т. В. Калінеску, Ю. А. Романовська, В. С. Алешкін. – Луганськ : СНУ ім. В. Даля, 2009. – 240 с.

11. **Євдокимов В. В.** Адаптована модель інтегрованої системи бухгалтерського обліку: [моногр.] / В. В. Євдокимов. – Житомир: ЖДГУ, 2010. – 516 с.

12. **Ляшенко В. І.** Фінансово-регуляторні режими стимулювання економічного розвитку: введення в економічну режимологію: моногр. / В. І. Ляшенко; НАН України, Ін-т економіки пром-сти. – Донецьк, 2012. – 370 с.

13. **Ляшенко В. І.** Перспективи розвитку наукових парків як елементів інфраструктури інноваційного підприємництва в Україні / В. І. Ляшенко, А. І. Землянкін, І.Ю. Підоричева, Т.Ф. Бережна // Вісник економічної науки України. – 2012. – № 1 (21). – С. 89 – 109.

14. **Ляшенко С. В.** Інвестування капіталу у структурні трансформації територіальних утворень / Ляшенко С. В., Ляшенко В. І. // Сучасні тенденції економічного та соціального розвитку: держава, регіон, підприємство: матеріали всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю (м. Луганськ, 19 лютого 2014 р.). – Луганськ : Русь, 2014. – С. 184 – 185.

Житний П. Є. Концептуальні аспекти розвитку методології обліково-аналітичного забезпечення сучасних виробничо-економічних відносин

У статті досліджено напрями розвитку обліково-аналітичного забезпечення управлінського апарату

виробничо-економічних структур відповідно до сучасних вимог ринкових відносин, проведено порівняльну характеристику заходів, спрямованих на розвиток теоретичних основ бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту, які забезпечують швидке реагування на кон'юнктурні зміни ринку.

Ключові слова: бухгалтерський облік, економічний аналіз, аудит, облікова політика, якість, конкурентоспроможність, ціна, ризик, економічна безпека, виробничо-економічна структура.

Житний П. Е. Концептуальные аспекты развития методологии учетно-аналитического обеспечения современных производственно-экономических отношений

В статье исследованы направления развития учетно-аналитического обеспечения управленческого аппарата производственно-экономических структур в соответствии с современными требованиями рыночных отношений, проведена сравнительная характеристика мероприятий, направленных на развитие теоретических основ бухгалтерского учета, анализа и аудита, обеспечивающих быстрое реагирование на конъюнктурные изменения рынка.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, экономический анализ, аудит, учетная политика, качество, конкурентоспособность, цена, риск, экономическая безопасность, производственно-экономическая структура.

Zhytnyy P. E. Conceptual Aspects of Accounting Methodology-analytical Support Modern Production-economic Relations

The article investigates the direction of accounting and analytical support for the managerial staff of industrial and economic structures in accordance with the modern requirements of the market, a comparative characterization of activities aimed at the development of the theoretical foundations of accounting, analysis and audit, ensuring rapid response to the changes in the market.

Key words: accounting, economic analysis, audit, accounting policy, quality, competitiveness, price, risk, economic security, industrial and economic structure.

Стаття надійшла до редакції 15.03.2014

Прийнято до друку 25.06.2014